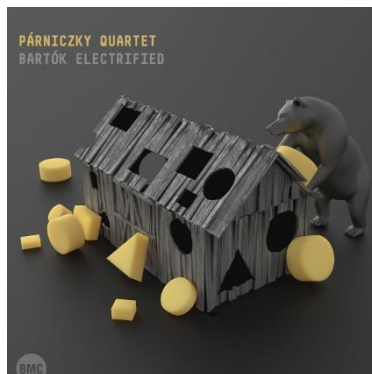

BARTÓK ELECTRIFIED:

TISZTA FORRÁS, EREDETI MEGKÖZELÍTÉS

[TELJES LEJÁTSZÁSI LISTA MEGTEKINTÉSE](#)

(YouTube)

Az idén ötvenéves gitárművész-zeneszerző, Párniczky András nevét 2001-ben alapított zenekara, a Nigun révén ismerték meg a jazzkedvelők. Ez a formáció kelet-európai zsidó dallamokból táplálkozó improvizatív zenét játszik – de határozottan nem klezmer. Ennek a muzsikának a Tisza-parti Máramarosszigeten, valamint Kárpátalján, Szatmárban és Zemplénben vannak a gyökerei, s a Nigun által vált ismertté Budapesten, majd Nyugat-Európában, végül New Yorkban is. „Bartók tiszta forrás-gondolata abszolút meghatározó számomra. Nem csak a Kárpát-medence vagy a zsidó zene jó példa; a legerősebb ebből a szempontból talán a nyugat-afrikaiak muzsikája. (...) Úgy állnak hozzá, hogy ha benne van az energia, a magasabb rendűhöz való közeledés, számukra nem hamis. Minden, amiből ez hiányzik, az viszont igen. Nem az a fokmérő tehát, hogy jól játszottam-e a gitáron, hogy egyáltalán be van-e hangolva a hangszer. Az ottani befogadó számára elhangolt hangszeren is lehet kristálytiszta zenét játszani” – vallotta egy 2016-os interjúban a Nigunról.

Bartók eszményképére, a tiszta forrásra való hivatkozás Párniczky András esetében korántsem véletlen. Másik zenekara, a Párniczky Quartet – amelynek jelenlegi összeállításában a gitáros-zenekarvezető mellett Bede Péter szaxofonon és tárogatón játszik, Gyányi Marcell nagybőgőzik és Baló István dobol – 2016-ban éppen azért jött létre, hogy a magyar és egyetemes zeneszerzés gényusa, Bartók Béla örökségét folytassa az improvizatív zene eszközeivel. A szerzői jogi törvény szerint a komponista halála után hetven évig a jogörökösök

korlátozhatják az adott zeneszerzői életmű „felhasználását”, újraértelmezését, új kontextusba helyezését. Ez a periódus Bartók esetében 2015-ben járt le, vagyis ekkor nyílt meg a lehetőség a jazz, a népzene és a világzene vagy akár a minőségi rock képviselői számára, hogy ne csak ihletet merítsenek, hanem konkrét dallamokat, motívumokat is átvegyenek Bartók életművéből. Párniczky – aki nemrég befejezett doktori értekezését is Bartóknak a jazz fejlődésére gyakorolt hatásáról írta – úgy látja, a bartóki életművet semmiképpen nem lehet megkárosítani ezekkel a feldolgozásokkal. „Bartók olyan, mint a Nap” – magyarázza a gitáros-zeneszerző. „Ha kiállsz napozni, változtat rajtad, de te nem változtatsz a Napon. Lehet, hogy kifexszem, aztán csúnyán leégek. Ettől még a Nap nem sérül. Nem tudunk negatívan visszahatni rá.”

Bartók Béla születésének 141. évfordulója alkalmából az Óbudai Társaskörben adott koncertet 2022. március 25-én a Párniczky Quartet.

Párniczky András – gitár

Bede Péter – szaxofon, tárogató

Gyányi Marcell – nagybőgő

Baló István – dob

(Fotó: Gálos Mihály Samu, Facebook)

A Párniczky Quartet történetében az első mérföldkő a 2016-os Müpa-koncert volt, amelyen Frank Möbus gitáros és Daniel Erdmann szaxofonos csatlakozott hozzájuk. Vagyis két gitár és két szaxofon volt a színpadon – ahogyan a legendás dobos, Paul Motian electric bebop-zenekarában. A következő fontos esemény a Bartók Electrified című lemez megjelenése 2018-ban, a BMC Records gondozásában. „A zenekar a lemez legelső hangjától kezdve megteremti és fenntartja annak egyedi hangzását és atmoszféráját, s remek érzékkel közlekedik a pontos tartalmi hűség és az improvizatív passzázatok között. Időnként nehéz megállapítani, hogy megírt vagy teljesen improvizált részletet hallunk-e, ez pedig egy jazz-felvétel esetében igen jót jelent. A zenei anyag intellektuális és technikai nehézségének foka egyaránt magas. Olyan zene ez, mely minden pillanatban képes újat mutatni és meglepni a hallgatót, ugyanakkor elementáris energiákból táplálkozik és örökérvényű szabályok szerint él” – írta az albumról a Gramofon kritikusa. Egy évvel később a kvartett Carlos Bica portugál bőgős és Dejan Terzic szerb dobos társaságában turnézott Európa-szerte. A Bartók Electrified program a lemez megjelenése óta eltelt négy évben folyamatosan fejlődött. A zeneszerző születésének 141. évfordulóján, 2022. március 25-én a Párniczky Quartet már úgy érkezett meg az Óbudai Társaskör ünnepi koncertjére, hogy repertoárjukból bármikor rögzíthető lenne egy újabb tematikus Bartók-album.

Retkes Attila